

Extremen in de ENCI-groeve

MAASTRICHT

DOOR VIKKIE BARTHOLOMEUS

Hoor je dat?" Boswachter Frenk Janssen houdt halt. Een vaag ratelend piepgeluid klinkt ergens vanaf het water. „Dodaars! Kleine fuitjes zijn dat. Prachtig mooi spul, bijzonder op deze plas.“ Dodaars zijn zo schuw dat je ze zelden ziet. Maar hier in de ENCI-groeve dobberen ze vredig.

„Spannend“, vindt Janssen het dat er vanaf vandaag wandelaars door een deel van de groeve mogen lopen. „Het is voor ons heel spannend, maar we zien vooral kansen om te laten zien hoe mooi dit kan worden.“ Ongeveer 30 hectare wordt overgedragen aan Natuurmonumenten. De overgangszone, het gebied tussen fabriek en groeve, komt in erfpacht bij de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME). De trap omlaag de groeve in gaat open; er is een route uitgezet tot aan Chalet d'n Observant.

Het is een curieus landschap, een experiment eigenlijk. Janssen: „We zijn erg benieuwd wat de balans in dit gebied gaat worden

Van verboden terrein tot wandelgebied. De ENCI-groeve gaat vanmiddag open voor publiek. Na jaren van voorbereiding draagt de cementfabriek een deel van de groeve over en staan natuur en beleving centraal.

tussen veiligheid aan de ene kant en natuur aan de andere kant. Tussen rust aan de ene kant en beleven aan de andere kant. Wat laat je toe en wat gaat te ver? Het zal een leerproces worden. Natuurmonumenten houdt in elk geval toezicht tijdens openingstijden.

Extremen

Het is een uitdagend gebied. Een gebied van extremen. Door de hoogteverschillen, nat versus droog. Hier een lieflijk stuk glooiend kalkgrasland, daar een steile helling. Directeur Peter Mergelsberg van SOME herinnert zich een trip naar waterfallen in IJsland. „Daar staan nergens hekken. De mensen lopen gewoon keurig tot gepaste afstand van de afgrond, gaan geen stap te ver. Daar is dat van oudsher zo gegroeid, hier moet je de mens laten wennen aan een nieuw landschap.“

En daarom is er veel aandacht voor veiligheid. Er zijn kilometerslange hekwerken geplaatst. Om te voorkomen dat mensen geraakt worden door loszittende delen van een steile mergelwand, is hier een diepe gracht voor gegraven. Hoe aantrekkelijk het zandstrandje er ook uitziet: het water van de Natuurzwemvijver is nog niet vrijgegeven. Pootjebaden mag, zwemmen niet.

Directeur Günther Gach van ENCI

Maastricht blik in de verte. Als je hem vijf jaar geleden had gezegd hoe dynamisch de transformatie van het gebied zou verlopen, dat de eerste wandelaars zouden binnentreden terwijl er nog enorme graafmachines door de groeve rijden, had hij het niet geloofd. Hij is trots op zijn personeel, dat de transformatie steeds meer is gaan omarmen. „Het is een hele spagaat. Aan de ene kant is het een bedreiging voor hun baan, aan de andere kant zien ze wat dit gebied voor potentie heeft.“

Stoken

De grondstofwinning stopt 1 juli 2018; ENCI heeft dan een jaar om de groeve af te werken en mag de cementoven nog twee keer 45 dagen stoken. Uit oogpunt van efficiëntie gebeurt dit waarschijnlijk meteen, zodat de oven nog voor het eind van 2018 dichtgaat en ENCI als maalbedrijf verder gaat. Ongeveer de helft van het personeel (130 man) wordt dan overbodig. Zodra de graafmachines zijn verdwenen, wordt nog eens 50 hectare aan Natuurmonumenten overgedragen. ENCI heeft na 91 jaar graven in de Sint Pietersberg hoe dan ook een uniek landschap achtergelaten.